

IDEAT, LEGOT JA YHTEISTYÖ – AVAIMET INNOVAATIOKULTTUURIN VAHVISTAMISEEN

1.6.2023 14:00

Kirjoittajat:

Sirpa Kokko, DI, asiantuntija, HEI4S3-RM-hankkeen projektipäällikkö, Uudistuva teollisuus -osaamisryhmä, Lapin ammattikorkeakoulu ja Paula Kassinen, TaM, startup- ja innovaatioasiantuntija, LUC-TKI-yksikkö

Maailma muuttuu. Ihmisten ja organisaatioiden on sopeuduttava sekä uusiin että jo käynnissä oleviin haasteisiin. Reagoimisen lisäksi meidän on oltava itse positiivisen muutoksen ajureina.

Korkeakouluyhteisöä koskettavat eri kokoiset haasteet ja ongelmat globaalilta tasolta yksilötasolle: meihin kaikkiin vaikuttavasta ilmastonmuutoksesta sellaisiin yksilöllisiin haasteisiin, jotka vaikuttavat esimerkiksi opiskelu- tai työhyvinvointiin. Näiden ratkaisemiseksi tarvitaan ajattelua laatikon ulkopuolelta, uusia käytäntöjä ja ratkaisuja – sitä paljon puhuttua innovatiivisuutta.

Kuva 1. Lapset ovat luontaisesti innovatiivisia. 5-vuotias tyttö innovoi ja rakensi tuulimyllyn Lego-hahmon kotitaloon talon energianlähteeksi. (Sirpa Kokko)

Innovatiivisuus on kykyä luoda ja ottaa käyttöön uusia ideoita ja toimintatapoja (Siltala 2010). Lapset ovat luontaisesti innovatiivisia ja keksivät leikkiessään huomaamattaan uusia ratkaisuja, kuten vaikkapa tuulimyllyn kotitalon energiatarpeeseen (kuva 1).

Me aikuiset taas olemme usein kaavoihin kangistuneita: uuden luominen ei tule meille yhtä luonnostaan. Monilla meistä ei ole lasten tapaan aikaa ja vapautta ideoilla leikkimiseen, ja toisin kuin lapsilla, itsekriittisyyskin voi vaivata. Monia hävettää tuoda esiin keskeneräisiä ideoita, vaikka juuri ne ovat innovaatioiden taimia.

Innovatiivisuus on ongelmanratkaisua ja vuorovaikutusta

Innovatiivisuus ei ole uusien toimintatapojen käyttöönottoa niiden itsensä vuoksi, vaan siksi, että niillä voidaan vastata erilaisiin haasteisiin. Miksi esimerkiksi keskusteleavasta tekoälystä ChatGPT:stä tuli myös korkeakoulumaailmassa niin suosittu? Se toimii – vaihtelevan hyvin – esimerkiksi ideoinnin ja suunnittelun tukena silloin, kun ihmisparrajaa tai opiskelija- tai työkavereiden apua ei ole saatavilla.

ChatGPT:llä on se etu, että sille voi esittää vasta alkutekijöissään olevia ideoita ja pyytää tukea niiden kehittelyyn. Kynnys tekoälyn kanssa ideointiin on jossain tapauksessa jopa matalampi kuin muiden ihmisten kanssa. ChatGPT ei korvaa inhimillistä vuorovaikutusta, mutta sen kanssa ei myöskään tarvitse hävetä tyhmiä kysymyksiä.

Meillä Lapin ammattikorkeakoulussa on valtavasti monialaista osaamista, ideoita ja luovaa ajattelua. Joskus se jää kuitenkin piiloon, pienen ryhmän sisälle tai keskusteluihin ChatGPT:n kanssa. Me kaikki kuitenkin tarvitsemme myös ihmisten, opiskelu- ja työkavereidemme, kannustusta ja tukea: lupaa ideoita uutta, jakaa hiomattomia ajatuksiamme, kokeilla ja epäonnistua.

Organisaatiotason innovatiivisuus

Organisaation innovatiivisuus tarkoittaa sen kykyä luoda ja ottaa käyttöön uusia ideoita ja toimintatapoja, jotka vastaavat johonkin haasteeseen tai ongelmaan. Organisaation innovatiivisuus lähtee tietenkin ruohonjuuritasolta: meistä ihmisistä.

Lapin ammattikorkeakoulu on monialaisen osaamisensa sekä idearikkaiden opiskelijoidensa ja henkilökuntansa ansiosta ainutlaatuisessa asemassa myös organisaatiotason innovatiivisuudessa ja nykyisiin ja tuleviin haasteisiin vastaamisessa.

Ammattikorkeakoulussa innovatiivisuus voi tarkoittaa esimerkiksi koulutusten ketterää kehittämistä ja uusiin tarpeisiin vastaavia opetusmenetelmiä, uutta luovaa TKI-toimintaa sekä yhteiskehittämistä yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin kanssa. Eri alojen yhteistyö, kannustava ja mahdollistava johtajuus, kansainvälisyys sekä kokeilukulttuurin tukeminen edistävät innovatiivisuutta.

Innovatiivisessa korkeakoulussa jokainen uskaltaa sanoa ääneen yksilölliset haasteensa ja ideansa tasavertaisena yhteisön jäsenenä. Innovatiivinen korkeakoulu satsaa myös opiskelijoidensa ja henkilökuntansa hyvinvointiin, sillä vain niin taataan resurssit uuden luomiseen.

Hyvät käytännöt esiin

Lapin ammattikorkeakoulussa innovatiivisuutta tuetaan muun muassa työhyvinvointiin panostamalla, työtapojen joustavuudella ja kannustamalla tuomaan omia ideoitaan julki. Esimerkiksi Uudistuva teollisuus -osaamisryhmässä on otettu käyttöön taulukko, jonne voi kirjata ideoita uusista hankkeista, opinnäytetyöaiheista ja kehittämiskohteista. Miten tämä nostettaisiin sadanteen potenssiin? Miten levittäisimme vain yhden opiskelualan tai osaamisryhmän innovatiivisia ratkaisuita kaikkien hyödyksi?

Miten saisimme kaikkien äänet kuuluville? Millaisilla innovaatioilla saisimme kaikki mukaan luomaan korkeakouluyhteisöä, jossa ei pelätä kokeilla uutta yli opintoalarajojen? Miten kannustaisimme työkaveria ideoimaan ja loisisimme ilmapiiriä, jossa lähdetään rohkeasti puhumaan ideoista ja myös testaamaan niitä?

Mitä jos koko Lapin ammattikorkeakoulu olisi korkeakoulutuksen sekä opiskelijoiden ja henkilökunnan hyvinvoinnin innovaatiolaboratorio, jossa uusia ideoita voisi testata matalalla kynnyksellä ja epäonnistumista pelkäämättä?

Nyt on aika tuoda esiin ratkaisut yksilöä, organisaatioita tai laajempaa joukkoa koskeviin haasteisiin!

Ohjausryhmä innovatiivisuuden vahvistamiseksi

Lapin ammattikorkeakoulussa perustettiin vuonna 2022 organisaation innovatiivisuutta vahvistava ohjausryhmä. Ryhmässä on edustus Lapin ammattikorkeakoulun eri henkilöstö- ja osaamisryhmistä. Ryhmän puheenjohtajana toimii startup- ja innovaatioasiantuntija Paula Kassinen LUC-TKI-yksiköstä.

Ohjausryhmä on kokoontunut kaksi kertaa, joten sen työ on vasta alussa. Ohjausryhmän perustamisen taustalla on tavoite innovatiivisuuden kasvattamisesta ja levittämisestä ohjausryhmäläisten kautta koko organisaatioon. Tuo siis, kirjoittajien kautta, ideasi ja haasteesi, jolle ei vielä ole löytynyt ratkaisua, ohjausryhmälle levitettäväksi ja ratkaistavaksi!

HEI4S3-RM-hanke

Lapin ammattikorkeakoulun sisäisen innovatiivisuuden ohjausryhmän perustaminen on [HEI4S3-RM-hankkeen](#) (Building Ecosystem Integration Labs at HEI to Foster Smart Specialization and Innovation on Sustainable Raw Materials) yksi keskeisistä toimenpiteistä. Hankekonsortiossa on ukrainalaisen korkeakoulun mukaan liittymisen jälkeen kymmenen hankepartneria (Lapin AMK 2022). Kansainvälistä hanketta rahoittaa Euroopan teknologiainstituutti EIT, ja se toteutetaan 1.7.2022–30.6.2024 osana EIT:n [HEI-aloitetta](#) (Innovation Capacity Building for Higher Education). Hankkeen keskeisenä tavoitteena on kehittää hankkeessa mukana olevien korkeakoulujen innovaatiokulttuuria.

Kehitystä Lego-palikka kerrallaan

Korkeakoulun innovatiivisuuden ja innovaatiokulttuurin kehittämiseen tarvitaan kaikkia. Tarvitaan propellipäistä Insinöörihulluutta, ennakkoluulotonta uuden kehittämistä ortotopologian dosentti Aapo Heikkilän (Huttunen 2022) malliin sekä lapsenmielistä luovuutta ja kokeilua. Korkeakoulujen toiminta kehittyy ja innovaatiokulttuuri vahvistuu yksi Lego-palikka kerrallaan.

Lähteet

Huttunen, P. (2022). Ortotopologian dosentti Aapo Heikkilä palaa yliopistolle: Markku Pölösen ohjaama näytelmä on riemastuttava henkilökuva poikkeusyksilöstä. <https://www.oulu.fi/ylioppilaslehti.fi/ortotopologian-dosentti-aapo-heikkila-palaa-yliopistolle-markku-polosen-ohjaama-naytelma-on-riemastuttava-henkilokuva-poikkeusyksilosta/>

Lapin AMK (2022). Building Ecosystem Integration Labs in HEI project. News release. 14.9.2022. <https://www.lapinamk.fi/news/Building-Ecosystem-Integration-Labs-in-HEI-project/5e4ead2b/2c7b5205-a7fe-47c9-84e6-ee57ce18f0a2>

Siltala, R. (2010). Innovatiivisuus ja yhteistoiminnallinen oppiminen liike-elämässä ja opetuksessa. Turun yliopiston julkaisuja, sarja – ser. C tom. 304. Turku. <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/63301/AnnalesC304Siltala.pdf>